

Quaestio medica, an morbis chronicis caffè potus? / [Jean Baptiste Thurant].

Contributors

Thurant, Jean Baptiste.
Cosnier, L. H.
Université de Paris.

Publication/Creation

[Paris] : [Typ. Quillau], [1751]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/resbm8ue>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS

manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-sexto mensis

Decembris, Anno Domini M. DCC. LI.

P R Æ S I D E.

M. LUDOVICO-HIERONYMO COSNIER,
Doctore Medico.

An Morbis chronicis Caffé potus?

I.

ERUM complurium, apud Medicos, misera fors! Pleræque sub uno novitatis titulo, aut alicujus præjudicatæ opinionis errore penitus abjiciuntur, tradunturve contemptui, efficacioris licet virtutis dono ab authore naturæ insignitæ. Plurimorum etiam in arte peritorum culpâ, sæpius id evenit infortunii. Quibus hæc efficacia tutò & certò comperta est, ii vix quemquam trahere possunt in consensum. Ad cognoscendam medicamenti aut alimentum virtutem, sola vincit experientia millies, ut ità dicam, & millies iterata; sola

A

enim os obtrudit neganti, sola introspectanti oculos aperit. Tulit hanc sortem multis abhinc sæculis, semen quoddam exoticum Caffée dictum apud Batavos Angloſque, Caffé verò apud Gallos. E felici Arabiâ ſuos olim duxit natales; ex Arabiâ quoque, tanquam ex primario fonte, ejus oriundus uſus. Ab Arabibus Medicis cognita primò vis illius & virtus; quam edocti Arabes, Ægyptios edocuère. Hinc Africa, novitatis plurimùm avida, ſuffultaque aliorum imprimis experienciâ, tota paulatim illius ſeminis infuſo aut decocto indulſit. Eundem uſum protinùs arripuit vicina quoque Arabiæ gens integra Turcarum. Hic potus illis, loco vini, quo interdiciuntur, unum quaſi ſolamen atque voluptas eſt; in deliciis quoque habetur apud Aſiaticos, Americanos, & toti jam nunc ipſi Europæ acceptus eſt; imò ferè totus orbis, illius odore & fumo hodie perfunditur, ſuavi illius allicitur ſapore, ejusque, licet amaro, recreatur potu, tanquam ſtomacho & cordi nunquam non blandiente, totiusque œconomix animalis bono & utilitati favente; quaſi reipſa verum eſſet, id cordi ſuavius exiſtere quod palato amarum: & verò, ipſo ſuo amaro ſtomachi fibras languentes ſuſcitatur, ipſius nervos, & per conſenſum, totius corporis & præſertim cordis, erigit, lætificat; undè illi robur magis indefinens ad terendum ſanguineum liquorem. Nil mirum ergò, ſi vires addat Caffé potus, cum roboraret partes nerveas: nil mirum pariter, ſi ſtomacho amicus extiterit, cum illius tonum firmet, motum augeat; at auget amicè, pacatè, non tumultuoſè. Evolvit vim ſucci gaſtrici qui inſtar fermenti eſt aut menſtrui quo penetrantur alimenta, attenuantur, reſolvuntur, digeruntur. Reſolvit & ipſa eadem alimenta, ſeſe cum iis immiſcendo, ſociando, & quaſi coadunando per omnes vias chyliſeras, indeque per integrum maſſæ ſanguineæ fluentum, unà ſemper & ubique commeando. Favet ergo digeſtioni. Porro quis inficias ibit, id omne quod alimentis digerendis omnimodè per ſe conducit efficaciter, corporis partibus roborandis illud idem inſervire debere? Quinam ſexus, quænam ætâs, quodnam temperamentum cui natura non dictaverit, primam ad ſanitatem viam, unam eſſe digeſtioneſ, eamque laudabilem & perfectam, quantum licet fieri aut exoptari? Mirabilis potus qui hanc potuerit promovere feliciter! Omne hæc in re tuliffe punctum, quis non confiteatur lubens? Quid ſi non refragetur illius, etiam antiquior uſus? Quid, ſi experientia iterata hunc comprobaverit uſum? Quid denique, ſi illius adjumento, chylus tenuior, ſubtilior, puriorque hinc factus, ejus tandem naturæ fiat & indolis, ut ſucci alibilis characterem, loco deperditi, feliciùs induat, fiatque vaſorum & viſcerum continuo motui accommodatior, eorum obſequioſior tritui, ita ut minima, ſolidiſſima, compaſtaque magis totius corporis, permeare, irrorare, nutrire denique faciliùs queat, & uberiùs; undè corpori & expectandus vigor; undè & plurimorum, à crudiori chylo, aut quoquo modo imperfectiori, morborum chronicorum, ſenſim ſine ſenſu reſolutio, ſanatio ſperanda, imò expectanda.

I I.

PROCUL hinc quæ de ortu ſeminis Arabici Caffé dicti, ſeculo elapſo, commenti ſunt plurimi tùm Mercatores, tùm Hiſtorici, tùm Medici. Certò compertum eſto arborem eſſe quam prima tulit tellus Arabica, ſolius auxilio naturæ, non artis, favente quidem ſolo, ſed plurimùm favente ſolis aſpectu. Ars deinde hanc educavit plurimis in regionibus, qualis è ditione Batavorum colonia Surinam; quales pariter & Gallorum plurimæ; teſtes inſulæ *Bourbon*, *Martinica*, *Sandominicana*; teſtis *Cayenna*; teſtis & ipſa urbs *Mocha*, totius Arabiæ, quin imò totius Europæ velut emporium, è regione cujus & viciniâ vegetum magis, magisque maturum, adeòque viribus ditius, ad nos devehitur ſemen. Arbor quæ gaudet hortus ipſe Regius Pariſienſis, curis & induſtriâ illuſtriſſimi Collegæ noſtri *De Jufſieu* educata, folia fert lauri folijs non omnino diſſimilia, molliora tamen, nec ita

obscurè virentia, nullatenus aut parum odora. E foliorum alis nascuntur flores monopetali albi, ad jasmini (a) petalum accedentes, suavisque odoris. Iis delapsis, paulatim exurgit fructus qui è viridi sensim rubescit, subfuscusque tandem cernitur maturitatem adeptus. *Substantia illi carnea*, inquit Collega noster, * *subrubra, paululum viscosa, sapore ingrato, quæ exsiccata, fit gravior*. Illa, ut plurimum, amicitur geminâ Capsulâ, geminum semen involvens. Hujus seminis figura jam vel pueris notissima, convexa scilicet ex unâ parte, quasi plana ex alterâ, in medio sulcata; huic semini color album inter & pallido luteum, nonnunquam modò magis, modò minùs viridiusculum, pro regione scilicet in quâ nascitur, pro arte quâ exsiccatum est, prout etiam ex æquo maturuit. Optimum affertur ex Mocha: si probè selectum, subcitrinum est & leve, nec crassius; crassius verò & albidius, graviusque illud quod è Martinica affertur. Viridius tandem & tenuius quod crescit in insulâ Bourbon, saporis sæpè quasi rancidi, ob plurima semina immixta, imperfectè maturata, nec apprimè desiccata. Eodem ranciditatis vitio aut alterius saporis ingrati inficitur semen ex insulis Martinica & San-dominicânâ; quare omnes hæ Caffè species vilioris sunt pretii quàm ea quæ ad nos ex urbe Mocha advehitur, utpotè quæ opportunè matura siccaque, & saporis non ingrati amari, nec non ad farinaceam quasi substantiam faciliùs accedens, saltem semitorrefacta; cruda enim, durior & callosa nimis, ut teri possit. Quæcumque Caffè species oleo non turget tam intus quàm extus, statim ut dextrè & aptè torrefacta est, malè audit apud Caffè potatores: unde, ait M. Gayant, (b) *eligatur semen pinguius graviusque, nec aquâ madidum marinâ, quâ sapiùs diuturniori inficitur itinere*; nec immeritò, » tantam enim olei quantitatem continet, ut ex eo semine, etiam crudo & duro, majorem olei » clari (quàm excogitari posset) copiam elicere solâ vehementi expressione potuerit, Camerario (c) teste, Lewenoeckius. Imò, texturâ hujusce seminis ab ipso perlustratâ, mediante microscopio, illi non nisi spongiosa comparuit, & ex ramosis in se invicem constans particulis, cavitatibus, multis in locis, oleo oppletis; oleumque illud, visu, clarissimè conspiciere potuit. Undè ultrò patet, inquit, cur fabæ istæ non possint redigi in farinaceam substantiam, nisi prius sint tostæ & perustæ; » torrendo enim, multum olei absimitur igne, & ramosæ particulæ, confidendo, » fiunt debiliores siccioreque & magis friabiles, aut saltem tritui obsequiosiores. « De hujus fabæ seu seminis delectu, si quid quæras magis certi, colori ne fidas omninò, nec ponderi aut tenuitati. Selectum tibi sit illud solummodò semen, quod dextrè torrefactum, suavis sit odoris, saporisque jucundè amari, absque acrimoniâ & ranciditatis vel minimo sensu, aut alius cujuscumque saporis pravi quo donantur quædam Caffè species, etiam ex Mocha non selectæ. Quare omnes masticatione semper prudens explora, tum crudas, tum tostas. Crudum Caffè semen sapore dulcescat, inquit, Straussius, (d) cum paucò amarore, nullamque acrimoniam præ se ferat. Avicenna (e) citrinum eligit semen & leve, bonique odoris; album & grave, malum pronuntiat; Rawolfius (f) etiam sic ait de integris Caffè fructibus, allatis ex Indiâ. *Intus duo tenent grana flavi coloris, in capsulis duabus diversis inclusa*. Historiam arboris, florum & fructuum ad nativum depictorum, quærat Botanices curiosus, in thesi (g) à laudato Collegâ nostro eleganter conscriptâ. De hac arbore sic loquitur Alpinus (h) in Historiâ plantarum Ægypti. » Arborem, inquit, ipsum » semen ferentem vidi in Halybei Turcæ viridario, ex Arabiâ delatam quæ Evonymo maxime similis erat; sed tamen folia habebat crassiora durioraque & perpetuò virentia. Semen autem ait, Bon & Ban vocant Ægyptii & Arabes; decoctum » verò Chaubé dicitur apud Turcas.

(a) Quæ causâ à Doctore De Justo planta dicitur, jasminum Arabicum lauri folio, cujus semen apud nos Caffè dicitur. Commentarii R. scient. Academiæ.

* In thesi. Litterati ne salubris Caffè usui t

(b) In thesi an à frequentiori potu Caffè, vita brevior? die Jovis 21 Martii 1715.

(c) Camerarius de usu & abusu potuum.

(d) Laurent. Straussius de Coffi, in Append. Pharmacop. Schroederi pag. 904.

(e) Avicenna lib. 2. Tract. 2. pag. 109. Venetiis apud Juntas.

(f) Leonhard. Rawolf. in itin. p. 102.

(g) Litterati ne salubris Caffè usui? die Jovis 20 Aprilis 1741.

(h) Prosp. Alpinus de plantis Ægypt. t. 2. p. 63.

JAM nunc & apud nos nulla forsàn Caffé vulgatiore merces, inter omnes saltem exoticas. Adeò crevit ejus fama; adeò crescit in dies ejus, decocti vel infusi usus & amor. Nullus, brevì, plebeius quem non alliciat oblectetque vel ejus odor aut fumus. Inter mulieres nulla, quam non delectet amaror ejus. Quin imò, vino plus æquo madidis, præsens jamdiù medicamen est; gulosis verò & carnibus saginatis ultra vires, auxilio est potio nigra, & eò quidem ipsis utilior quò amarior; procùl enim tunc saccharum & dulcia quæcumque, vel lactea quibus citiùs acescerent alimenta, aut alio quocumque corrumpere modo, ructusque nidorosi assurgerent molestiores. Ventriculus sic cibo pleniori refertus, suaviùs afficitur recreaturque liquoris amari præsentia; alliciuntur blandiori titillatione spiritus; quibus copiosius affluentibus, ventriculi motus augefcit: adaucto nempè ejus fibrarum tono, gravant minùs in ejus fundum alimenta; ipsaque salibus volatilibus hujusce liquoris imbibita, faciliùs solvuntur, subiguntur unà cum ventriculi succo lymphatico, salivæ æmulo; sic præcipuum inchoatur, perficiturque digestionis opus, illud quasi manu dirigente stomachi continuo motu, sine quo nec intimè resolvi misceri-

(a) Hujus seminis vires profectò non exiguæ Inquit D. Gayant, si medicamenti loco adhibeatur.

In thesi, an à frequentiori Caffé potu vita brevior? 1715.

que inter se, nec pelli in intestina, alimentis unquam daretur. (a) Boni quid non pollicetur, si aureæ mediocritatis legibus astrictus, cibos ventriculo, pro viribus ejus, concesseris, eumque infusi & decocti Caffé salubri recreaveris potu? Firmat ventriculum digestionem exequendæ habiliorem factum; reddit & insuper chylum dilutiorem, leviolem, ditiolemque spiritibus; undè tutior pleniorque ejus transcolatio per insensilia intestinorum cribra, undè felicior ejus per omnes vias chyliferas distributio. Hoc modo refectus sanguis, & ad omnia simul munia obeunda factus habilior, secretionibus functionibusque totius œconomiae animalis abundè sufficit; suppeditat substantiae corticali sanguinem lymphamque tenuissimam, ex qua spiritus ipsos, secernendo, quasi fugit substantia medullaris, spirituum promptuarium inexhaustum, undè vis omnis & omne robur corporis; quid mirum igitur si digestionem juverit rectus Caffé usus, imò si cerebrum firmaverit, hincque memoriâ, promptaque perceptionis & recti judicii facultate quemcumque ditaverit Caffé potatorem? Testes viri innumeri, vigiliarum laborumque faciliè & impunè (illius auxilio) patientes, quales omnes quos urit studiorum & meditationum nobilis ardor.

Caffé potione profectò ad mentis & corporis officia melior promptiorque moveberis, ait clarissimus Matthæus Thuillier, (b) spirituosum fovet systema, alitque alacrius, ac munia

(b) In thesi, an potus Caffé cum lacte salubrior? 1697.

functionum, si quæ depravata torpent, exsuscitat, habitum corroborat. Ne dubites igitur quin sanum firmet, valetudinarium sæpiùs restituat; nec temerè quis posset asserere, eò rariores esse, nostro ævo, chronicos complures morbos, quò frequentior est Caffé usus. Morbi scilicet ab obstructione oriundi, morbi ab erethismo & spasmo ortum ducentes, quales morbi hypochondriaci quamplurimi, morbi litteratorum quasi pedissequi, cæterorumque omnium studiosorum, quin & otiosam vitam agentium? Illius usu quot pacantur morbi sexum tam frequenter cruciantes, quales hysterici ferè omnes, chlorosis & icterus in pluribus nondùm menstruatis virginibus, quibus Caffé usus semel aut bis in die cum aquâ copiosâ simul haustâ, tutò pellit urinas, pellit & menstrua? quotiès colicos fugavit dolores, aut hepaticos, è vesiculâ nempè felleâ nonnunquam oriundos ob præpeditum bilis effluxum; crassiore scilicet existente bile, aut vesiculâ nimium spasticâ factâ? Evocat & cæteris mulieribus suppressos aut imminutos menses. Testis Prosper Alpinus: (c) *Mulieribus ad evocandos menses præsentaneum est remedium; apud easque in usu est frequentissimo; quibus diminutè fluentibus, ejus decocti probè calentis multum epotant, paulatim modicum sorbentes; sic enim in usu est apud omnes, ut paulatim ipsum deglutiant.* Quid plura? Testis & ipsius Alpini praxis. Cum

(c) Lib. de Medicinâ Ægyptiorum p. 118.

(d) Idem. p. 124.

ego, (d) inquit, animadvertissem mulieres, quibus cœperint fluere menses, ad eos adjuvandos de eo calidiori decocto semper paulatim multum sorbillare, apud illasque omnes ad juvandam

etiam vacationem in usu esse frequentissimo, capi, illâ perdoctus experientiâ, in omnibus illis, quibus aliquam ob causam, earum purgatio menstrua destitisset, quod quidem felicissimè multis evenire vidi, exindeque didici, hoc genus remedii pro evocandis menstruis ab utero venis obstructis esse præstantissimum; post universalem tamen corporis vacationem. Manè, jejuno stomacho istud decoctum assumptum, efficacissimè menses provocat; temporeque quo multis jam vehementibus doloribus minati difficulter exeunt, eis presentaneo est auxilio. Sic se habet familiaris usus apud omnes Ægyptias, Arabasque mulieres. Quid igitur mali metuas, si hæc eadem nostras quoque mulieres edocueris? Nonne jam & apud hystericas mulieres, & viros hypochondriacos non paucos, is est feminis Arabici usus benignus, ut dum torrefit, teritur coquiturque, solâ salino-sulphurearum, circum undique præ tenuitate volitantium particularum evaporatione, mirè alleventur ab hysterice insultibus aut hypochondriacis; adeò verum est nigrum pulverem nostrum, vi gaudere antispasmodicâ, imò vi antiepilepticâ, si rectus à Medico, ejus dirigatur usus; usus autem, modò cum aquâ solâ, modò cum lacte; his cum lactis mediâ parte; illis cum lacte sincero & integro, meliùs cum solo cremore. Nonnullis in aquâ antihystericâ aut antiepilepticâ ad mentem medentis; plurimis prodest naribus attractus in modum Tabaci; nonnunquam etiam huic pulveri immixtus & sociatus. Quid plura, quot miseri ægrotantes quibus tutè nunquam licuit Pharmacum haurire purgans, quod paulò post non revomerent, quibus tandem factò priùs pulveris nostri decocto, & inibi solutis vel infusis purgantibus medicamentis, aut eo propinato statim ab exhaustâ potione catharticâ, evanuit omnis nauzea, & omnis vomitus?

I V.

CONFICIENDI modum seu parandi è semine Arabico potum salubrem, eundem ne credideris in quâcumque regione. Torrefit quidem apud omnes; infunditur ab omnibus vel coquitur torrefactus pulvis. Ast illis intensius torrefacere consuetudini est, dum hi remissiùs torrefacere satius censent; alii decoctum vel infusum colore & tincturâ magis saturatum, alii minùs exoptulant; adeòque alii aliam pulveris dosim necessariam autumant esse ad eandem aquæ quantitatem, adhibendam. Apud Turcas, binam ad usque unciam in aquæ librâ unâ, levissimâ decoquendam jubent ebullitione; quâ illicò ab igne remotâ, lintheis aquâ frigidâ madidis vas circumvestiunt; quo factò, citius ruit ad fundum pulvis crassior; decantatum statim liquorem sic ferventem hauriunt, partitis vicibus, pauxillo sacchari admixto. Residuum pulverem jam leviùsculè coctum, coctioni de novo tradunt; indè, aiunt, longiori iteratâ coctione extrahitur oleum quo plurimùm turget pulvis; oleosum hoc decoctum, novo cum pulvere, cujus idcirco non imminui dosis debet, subjiciunt igni, quo extrahitur pars subtilior, oleo irretita, adeòque palato blandior, accommodatior stomacho & pulmonibus. (a) *Asthmaticos liberat, redintegrat phthisicos, laxam pulmonum compagem, suo amarore, firmat ac durat, arctam & astrictam laxat suâ dulcedine;* non denegatâ præsertim sacchari quantitate mediocri. Hæc methòdo paratus è Caffè potus, massam sanguineam non ità acriter exagitat, cerebrum minùs impetuosè ferit; alluit molliùs blandiùsque ventriculum, aliaque viscera. Hujusce liquoris aqueo-amari subtiliores partes, cave ne, comparando, confundas cum spiritibus ardentibus in hæc nostrâ regione tam decantatis. Hos dicito lethiferos spiritus aut aquas mortis; illas verò salutiferas, & vitæ longiori producendæ aptissimas, utpotè quæ nonnihil alkalino quidem volatiles, sed oleosis plurimùm permixtæ & aqueis dilutæ copiosius, non respuunt nexum cum alimentis intimiorem lenioremque, & absque tumultu; quibus sociatis, solvi se & digeri faciliùs patiuntur alimenta. E liquoribus autem jam fermentatione evectis, ignis vi elicit spiritus, & toti quasi ignei sic facti, fibras aut acutè pungunt nerveas, crispantque, aut igneâ vi dirè torquent & propiùs urunt, indurantque alimenta, nedùm solvant. In hæc verò nostrâ regione, hic invaluit usus

(a) *Matth. Thuillier.*

ut ad unam aquæ ferventis libram, una pulveris tosti uncia adhibeatur infundenda vel decoquenda. Hoc pulveris pondus è semine Mocha, uni aquæ libræ sufficienter imprægnandæ non impar quidem est. Aliæ Caffé species, etiam apprimè selectæ, id ponderis respuunt, utpotè debiliores; eas virtute infirmiores, quotidiana agnoscit experientia. Quantitas igitur vim compenset necessum est, donec in suâ quæque regione felicius educatæ arbores, perfectius suppeditaverint semen, & ex æquo maturum legere didicerint incolæ. Pulvis è semine Mocha infusus per quadrantem in aquâ bulliente, vase accuratè clauso, laudem meretur suam; levis prævia coctio, magis imprægnatum præbet potum. Quælibet alia species longiorem expostulat coctionem. Quò quidem coctior, eò saturatior est tinctura, suaviorque palato, magnamque tunc respuit sacchari quantitatem; minùs enim amara quàm si paululum cocta aut infusa solummodò fuerit. Rationem postulas? Longior coctio extrahit partem mediam quæ oleosa multum, proindè amara minùs. Caffé semen oportunè torrefactum & optimè pulveratum, triplici constat substantiâ, quæ ignis opus est, quemadmodum quæ triplex in vino detegitur, fermentationis est fœtus; una scilicet quam summam meritò vocat Becherus, seu volatiliorem; altera infimam, seu crassiorem & tartaream; tertiam tandem mediam appellat, sive partem extractivam quâ nempe omnia constant extracta, ut extractum Rhabbarbari aut Juniperi, in quibus, dissipatâ partium volatiliorem parte præcipuâ, sola ferè remanet pars media, rejectâ scilicet infimâ seu crassiori. Ità, tosto semine arabico, crudoque & inertis discusso phlegmate, cum acidi volatilis & olei subtilis quantitate non mediocri, ut testatur longè latèque diffusus odor suavis, (a) igne evehitur substantia superstes, partimque acido aut alkalino-volatilis fit, aut oleosa, aut oleoso terrestris. Fervens infusio in occluso vase facta, partem elicit imprimis volatilem seu summam, cui præcipuus amaror inest; oleosam verò pro maximâ parte extrahit coctio longior; crassiori relictâ & terrestriori. Hâc rejectâ, mediâ utere, & superadde novum pulverem eâdem quantitate ac priùs, suppeditabit coctio tincturam longè saturatiorem, ventriculo amicam, ob partes volatiles oleosis copiosioribus intricatas & intermixtas, (b) adedque viscera minùs deurentes, imò sæpiùs vi laxativâ præditas, oleoso sic arte & industriâ facto potu, sicque parte mediâ copiosè saturato, quâ suam imprimis exerunt vim Catharticam plurima purgantia. De virtute Caffé laxativâ, idem innuit Matthæus Thuillier. Porro alvum siccam humidat, lenit, atque leniter citat; facto præcipuè, ejus cum lacte connubio illiusve cremore, Potionem, inquit, ex utroque attemperatam, omni ætati ac sexui, valenti atque infirmo, securiùs propinabis. Manè imprimis & jejuno stomacho, non autem indigestis acidisve scatente alimentis à præviâ lautioris cœnâ, aut ab aliâ quâcumque causâ; tùm enim ventriculus non nisi potui amaro, cum simplici aquâ parato, inhiat. Id cum lacte conjugii genus respuit post prandium potus noster, ni fortè illud faciliè ferat ventriculus vino inasluetus, aut etiam expostulet illius exquisitior sensus, vel potus nostri stimulus acrior in delicatulis, cæterisque nativâ temperie, aut victu, in sanguinis phlogosim proclivioribus; neque enim omnibus, idem semper eodem modo paratus, eâdemve assumptus quantitate, competit. noscat igitur seipsum quisque cautus & prudens qui longævus exoptat dies. Amarior illi; huic lacte aut saccharo vel melle selecto temperatus; à cœnâ nonnullis absque temeritatis metu propinetur; post prandium ferè omnibus merè aqueum concesseris.

(a) Sub ignis torturâ particulæ ejus mirè alterantur, combinantur, ipsaque structura intime recluditur ab igniculis, partesque ita comminuantur, ut promptè hinc pulvis fervidam tingat aquam, ipsique vires incidendi, attenuandi, deobstruendi, acida imbibendi, corrigendi superaddeat queat. Camerarius de usu & abusu potuum

(b) Ex Analyti D. Geoffroy, uncie XXIV. pulveris residui post decoctionem suppeditarunt distillatione, olei uncias VII. aut circiter. Undè concludit semen Caffé suam potissimum debere energiam oleo, cum portione non mediocri salis volatilis urinosi conjuncto. De materiâ Medicâ tom. 2.

ANXIUS si forsan adhuc hæreas, utrùm stomacho sit tam aptè congruum Caffè semen, utrùm digestionem adeò feliciter conducat, utrùm denique robur addat corpori & vires, utrùm insuper non paucos sanare queat morbos chronicos; vulgi quidem ne fidas opinioni non infrequenter præjudicatæ; imò ne uni aut alteri recentiori Medico assentiaris, obsequiosior. Merum extollit supra cælos vini potator; innumeras & secum ferre vires clamat quisquis Caffè plus æquo avidus. Ast perpende quot millia hominum non in Galliâ, non in Germaniâ, non in Europâ solum aut Americâ, sed in ipso toto terrarum orbe, cum emolumento utantur Caffè potu; non ab annis decem aut trigenta, non ab annis centum; sed ab ipso vivente inter Arabas doctissimo Rhase, sed ab ipso Avicenna. Huic, fabæ Arabicæ notissima virtus; illi nec incognita. Caffè semen, *Bunchum* vocat uterque, quod stomacho congruum existens (ait Rhasis) (a) mali etiam sudoris odorem incidit & aufert. Est bonum stomacho (inquit Avicenna) (b) membræque confortat. Mundificat cutem & exsiccat humiditates quæ sunt sub eâ, & facit odorem corporis bonum. In frequentissimo est usu apud Ægyptios Caffè decoctum *Chaova* appellatum, narrante Alpino; (c) si quidem ipso ventriculum caleferi & roborari, apud eos compertum est; non minusque etiam viscerum obstructions tolli quotidie experiuntur; utuntur ejus decocto ad juvandam concoctionem; utuntur in tumoribus hepatis lienisque frigidis, & antiquis obstructions, feliciori jam successu. Docuerat idem Avicenna. Hæc tibi inexperto non faciunt satis, Rawolfium audi, (d) abusum Cossi, & nos non minus, cum Simon Pauli, improbamus quàm vini abusum. Usum verò retinemus, cum compertum habeamus, multos à potu Cossi modicè & debite, manè nempe, jejuno stomacho, cum pauxillo sacchari sumpto, benè habere, & feliciter experiri potum illum stomacho prodesse, Catarhos sistere, totumque roborare corpus; concludimus itaque, inquit, cum Vessingii (e) præstantissimi effato, Europæis hoc medicamentum non esse inutile aut noxium; quantitate nempe cuique servatâ pro viribus, pro ætate, pro temperamento, & in sexu, pro variis circumstantiis. Quod igitur tam certò concoctionem juvat, quod ita omne roborat corpus, id morbos solvere posse chronicos complures, necessariò concludas. Nec ætatem infantilem credas excipi ab amari feminis decocto. Pulticulæ infantum unum adde illius, aut alterum Cochlear, aut hauriendum præbe post exhaustam pulticulam, aut à nutricibus nonnunquam hauriri jubeas. Hæc cautione, pravæ infantum digestionem, undè malorum omnium ilias, præcavebitur; obstructions occurretur mezenterii, nec non hepatis infarctui, quo secretio præpeditur bilis; quâ præpeditâ, chylus eâ non aluitur, non dividitur, non attenuatur; undè chyli transcolatio pauca, crudaque, & illius in intestinis copia major superstes, malè subacta, brevè corrumpenda, & pertinacioris alvi astrictionis fons aliquandò & prima causa, quæ non semel diris dedit ansam convulsionibus. Occurres Rachitidi imminenti, præsentem sanabis. Occurres denique vermibus infantum, quos enecat suo amarore, & impedit quominus enascantur in eorum chylo quàm sæpiissime nimium acido, ob vini acescentis copiam, aut fructuum sæpius immaturorum, aliorumve hujus farinæ alimentorum quæ pestis infantum & innumeros morborum causa esse consuevere. Dentitioni favet, cochleare uno bis & ter in die quotidie propinato post pastum & ante pastum; nec metuas noctes insomnes; nequit officere somno sorbitio tam modica, aut brevè restituit usus paulò diutius protractus, quemadmodum & evenit huic potui jam assuetis ætate provectionibus. Quot incommoda Tabaco utenti evenere primis temporibus? Quæ omnia sensim evanescere usu non interrupto. Quid plura? verum antiscorbuticum audit & prophylacticum eximium quotiescumque vergit in scorbutum, sanguinis dyscrasia. Ubi languet sanguis depauperatus, illum potione Caffè exhilaras; atque ubi crassus hæret ac lutulentus, incidis, repurgas, ait peritissimus collega (f) noster. De tremore ar-

(a) Rhasis lib. 3. ad Regem Almanforum p. 14.

(b) Avicenna lib. 2. Tractatu 2. p. 109. Venetiis apud Juntas.

(c) Alpinus de plantis Ægyptiis p. 63. 64.

(d) Leonhard. Rawolf. itin. p. 301.

(e) Joannis Vessingii observ. in lib. Alpini de plant. Ægyptiis pag. 21. 22.

(f) Mattiæ. Thuillier.

tuum quibusdam superveniente, de apoplexiâ, hæmorrhoidibus, cordis palpitatio-
ne, de tendinum subsultibus dolorificis cum caloris quodam sensu, salubris hujusce
nostri potûs usum ne infimules, abusum potiùs dicas. Ideòne vinum è mensis exu-
labit, (cui eadem probra potiori jure objicias) quia his & pluribus gravioribus-
que incommodis afficiuntur quicumque extrâ modum illud potant? At melius adhuc
cum Caffè potatoribus agetur, quàm cum ebriosi: illis solâ aquâ liberaliter haustâ, omnia
hæc mala citò citiùs evanescent per urinas sine ullo vel minimo diabetis periculo: mero
siderati non ex æquo sublevantur. Vis scire plura! Arcanum meum libens te docebo:
abstemius esto! Potui Caffè, vini potus calcar addit: duplicemque sibi comparat lon-
gum vigilandi causam qui nimium ex utroque se ingurgitat. At malignè & invidio-
se, de noxâ vini liquorumque ardentium (quibus se exleges cum Caffè simul obruunt
vinolenti homines) arguunt innocuum divinumque Caffè potum obrectatores male-
voli; aquâ vitæ ergò parcè & rarò aut nunquam, vino, ficerâ, cerevisiâ, poma-
ceo aliisque id genus moderatè utantur. Tutè tunc & sine ullo periculo, quisquis
cælesti Caffè potui non solum sanus indulgebit sed & à plurimis, longo illius neq-
uimodico usu sese liberare poterit affectibus chronicis.

Ergo pluribus Morbis chronicis Caffè Potus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Pascasius Borie.

*M. Franciscus-Nicolaus Gau-
tier.*

*M. Joannes-Baptista-Ludovic-
us Chomel, Medicus Regi-
ordinarius.*

*M. Florentius-Carolus Bellot, M. Franciscus Bidault.
Scholarum Professor.*

*M. Hyacinthus - Theodorus
Baron, Facultatis Decanus.*

M. Ludovicus Pashot.

*M. Joannes-Claudius Mu-
nier, Consiliarius Medicus
Regis ordinarius & Domus
Regis Invalidorum.*

*M. Ludovicus-Maria Pouffe,
Censor Regius.*

Proponerat Parisiis JOANNES-BAPTISTA THURANT, Parisinus &
Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1751.

A SEXTA AD MERIDIEM.